

Kameropera tussen museum en creatie

Kamertoneel is een vanzelfsprekendheid. Maar kameropera ? Is dat wel denkbaar ? Was opera niet altijd de kunstvorm van de overdrijving, waarin niet alleen gevoelens uitvergroot en door muziek op een nieuw, ander, hoger niveau gebracht worden, maar waarin ook de technische produktievoorwaarden zich op een esoterisch niveau situeren ? Mensen die in een kameropera werkzaam zijn, hebben meestal andere zorgen dan de definitie van hun genre. Wat drijft iemand ertoe om kameropera te maken ? Hoe ontstaat zo iets überhaupt ? We spraken met Luc Emiel Roman, leider van de Antwerpse

Kameropera Transparant.

"Transparant is in twee fasen ontstaan. De v.z.w.-structuur die we nu nog gebruiken, werd dertien jaar geleden opgericht, toen een aantal mensen, Denise De Weerd, Will Ferdy, Marina Candaël, Mary Boduin, Jef Burm en nog anderen, aan kabaret wilden gaan doen. Hun min of meer vaste stek was de Arenbergschouwburg, waar ook Peter Jonckheer meespeelde. Na vier jaar zijn zij ermee gestopt, en verdween de v.z.w. in de lade tot in 1987. Toen kwam het Astoria-hotel in Brussel op de proppen. Daar hadden ze een goede ervaring gehad met een Franstalige studentengroep die *Psyché* van Lully had opgevoerd. Ondertussen werkten Peter Jonckheer, Jan Verstraeten en ik in de Vlaamse Kameropera : *The Turn of the Screw*, *Pierrot lunaire*... Maar dat was niet echt bevredigend, er zat niet genoeg *Schwung* in. Je speelde, maar waarvoor ? Er werd weinig promotie gevoerd en de geringe aandacht die aan al dat engagement werd besteed, was bepaald frustrerend. Een uitnodiging van het Astoria-hotel zagen we dus wel zitten. Financieel is dat allemaal niet zo goed afgelopen, maar de produktie, *Pimpinone* van Telemann en *La Serva Padrona* van Pergolesi heeft wel heel goede kritieken geoogst.

Om subsidies te kunnen krijgen, hebben we dan die oude v.z.w. uit de kast gehaald. Vandaar dus onze naam, die achteraf toch een betere keuze bleek dan Nieuwe Vlaamse Kameropera of zoiets. Transparant is nu ongeveer synoniem geworden met kameropera. Na die eerste produktie zijn we voortgegaan met *Bastien und Bastienne* van Mozart, die ook in Antwerpen heel goed gelopen heeft : acht voorstellingen in het Rubenianum. Daarna *Le Cinesi* van Gluck, een stuk dat lang niet zo populair bleek te zijn. Maar ondertussen was er een uitnodiging uit Spanje gekomen, voor twee voorstellingen."

Met Ulrike van Raoul de Smet, over Ulrike Meinhof, heb je voor het eerst echt internationale weerklank gehad.

"Ja, dat was voor ons natuurlijk heel tof : als klein groepje in de *Frankfurter Allgemeine* of *Der Spiegel* staan. Maar blijkbaar vond niemand anders dat hier in België. Ik had op z'n minst gedacht dat dat bijvoorbeeld indruk zou maken op het kabinet. Er was interesse voor een tournee, ik had verwacht dat men ons daarbij zou steunen, maar ja ... Maar er is geen vervolg op gekomen. Dat zal wel voor een deel aan het onderwerp liggen. Daar zijn ook hier een heleboel negatieve reac-

ties op gekomen, denk maar aan de weigering van de directeur van het Goethe-instituut om de produktie te steunen. Maar er zijn ook andere redenen voor het mindere succes. Raoul de Smet krijgt in de professionele muziekwereld heel wat tegenkanting, omdat hij een autodidact is. Wel, persoonlijk vond ik de muziek van Ulrike heel geslaagd. Ik heb al moderne opera's gehoord waar ik veel minder kon inkomen."

Is er ook een structurele reden ? Is het misschien juist omwille van jullie produktievoorwaarden dat dergelijke stukken niet doorbreken ?

"Ik weet het niet. We hebben met een aantal Duitse theaters onderhandeld maar onze prijs bleek soms te hoog. Het ging natuurlijk vooral om iets of wat alternatieve theaters en die hebben vanzelfsprekend minder geld. We vroegen 400 000 frank, *all in*. Dat is toch weinig ? Maar geen enkel cultureel centrum in België koopt dat tegen die prijs. In Duitsland is dat vermoedelijk net zo. Een operahuis zoals onze VLOS heeft dat geld natuurlijk wel, maar aan dergelijke onderwerpen willen zij hun vingers niet verbranden. De Monty zou het doodgraag doen, maar die heeft het geld niet."